Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	1128749			
Raadsvergadering	:	4 maart 2025			
Onderwerp	:	Uitgangspuntennota 2026 GGD NOG			
Collegevergadering	:	7 januari 2025			
Portefeuillehouder	:	Wethouder W.A. Wormgoor			
Steller	:	Marie-José Derksen Team Sociale basis	tel.	:	0545-250250

Te nemen besluit

1. Kennis nemen van de Uitgangspuntennota 2026 van de GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
2. Indienen van een zienswijze op de Uitgangspuntennota 2026 van de GGD NOG

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Berkelland neemt deel aan de Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst Noord- en Oost-Gelderland (hierna: GGD NOG). Dit is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van tweeëntwintig gemeenten in de Achterhoek, Midden-IJssel/Oost-Veluwe en Noord-Veluwe. In deze regio beschermt, bewaakt en bevordert de GGD NOG de gezondheid van de inwoners.

De GGD NOG voert zowel wettelijke taken als niet- wettelijke taken uit op het gebied van jeugdgezondheidszorg en algemene gezondheidszorg. De Wet publieke gezondheid (Wpg) vormt een wettelijk kader voor de GGD NOG. Eén van de verplichtingen uit de Wpg is om een Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst (GGD) in stand te houden.

De gemeenten hebben de afspraken over samenwerking voor de GGD NOG vastgelegd in een GR. Dit is een collegeregeling: uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders nemen deel aan het bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) van deze GR.

In een brief van 28 november 2024 (zie bijlage 1) biedt de GGD NOG de Uitgangspuntennota 2026 (zie bijlage 2) aan de raad aan. In deze Uitgangspuntennota staan de inhoudelijke en financiële kaders voor de Programmabegroting 2026. De GGD NOG geeft gemeenten via de Uitgangspuntennota 2026 de mogelijkheid om te reageren op de hoofdlijnen van de nog op te stellen concept Programmabegroting 2026. De GGD NOG vraagt gemeenten om te reageren door voor 1 maart 2025 een eventuele zienswijze in te dienen.

Argumentatie

1.1. De Uitgangspuntennota 2026 geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen met mogelijke gevolgen voor de Programmabegroting 2026

In de Uitgangspuntennota staan de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het opstellen van de begroting voor 2026. De - voor zover nu bekend - belangrijkste ontwikkelingen staan in de nota opgenomen. De relevantste ontwikkelingen zijn:

- De indexering van de inwonerbijdrage 2026 met 4,57%.
- De GGD NOG wenst in gesprek te gaan over het toekomstperspectief voor de GGD NOG op korte, middellange en lange termijn.
- Specifieke ontwikkelen op de volgende gebieden: kleinschalige vaccinatielocaties door wijzigingen in het Rijksvaccinatieprogramma, bestuurlijke afspraken over huisvesting jeugdgezondheid, aanbesteding forensische geneeskunde, taakuitbreiding lijkschouwer door een voorgenomen wetswijziging, uitstel van het vaccinatiecentrum 18 jaar en ouder, ontwikkeling indicatoren voor inzet GGD, korting op gelden seksuele gezondheid en het instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie;

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

- Geen nieuw beleid: voor zover de GGD NOG op dit moment voorziet komen er voor de begroting voor 2026 geen voorstellen voor nieuw beleid.

De Uitgangspuntennota 2026 bevat nog relatief veel onzekerheden en heeft een hoog abstractieniveau. Door het zo vroegtijdig opstellen van deze nota zijn mogelijk nog niet alle relevante ontwikkelingen voor 2026 goed in beeld. In de periode tot 2026 doen zich waarschijnlijk nieuwe relevante ontwikkelingen voor.

2.1 Verzoek om mee te denken in financieel uitdagende tijden
Voor gemeenten én GGD'en zijn het financieel uitdagende tijden. Voor gemeenten nadert het ravijnjaar in 2026. Daarnaast bezuinigt het huidige kabinet rechtstreeks op de GGD'en door het schrappen van de door het vorige kabinet toegezegde middelen voor pandemische paraatheid. Ook is er een extra bezuiniging van het kabinet op preventie.

- De GGD NOG geeft in de Uitgangspuntennota 2026 aan dat er weinig tot geen ruimte is om op de huidige uitvoering van taken te bezuinigen. Het voorstel aan de raad is om de GGD NOG te verzoeken om in gesprek te gaan over het huidige takenpakket en op zoek te gaan naar besparingsmogelijkheden. Daarbij zijn er mogelijkheden voor het niet meer uitvoeren van niet wettelijke taken.
- Daarnaast is het voorstel aan de raad om de GGD NOG te verzoeken bij een verwachte toename van kosten in gesprek te gaan met gemeenten over mogelijke oplossingen. Zo is het verzoek om voor de verwachte meerkosten voor kleinschalige vaccinatielocaties actief de samenwerking te zoeken met de aanbieders van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen.
- Tenslotte is het voorstel aan de raad om de reeds eerder ingediende zienswijze op de indexeringssystematiek wederom te herhalen. Het uitgangspunt daarbij dient te zijn dat de indexering van de GGD NOG niet hoger is dan de indexatie vanuit het Gemeentefonds. Als de indexatie van de GGD NOG toch hoger is dan de indexatie van het Gemeentefonds, dan is het verzoek aan de GGD NOG om voor het verschil proactief met besparingsmogelijkheden te komen.

2.2 Focus op mentale gezondheid bij de jeugd
In de Bestuursagenda 2023-2027 is 'Mentale gezondheid' één van de vier inhoudelijke speerpunten. Diverse onderzoeken laten zien dat de mentale gezondheid van met name de jeugd verder afneemt. De resultaten van de producten en diensten van de GGD NOG zijn op regionaal en lokaal niveau nog niet goed inzichtelijk.

- Het voorstel aan de raad is om de GGD NOG te verzoeken eerst het gebruik van de huidige diensten en producten voor mentale gezondheid in kaart te brengen. De vervolgstap is om deze dienstverlening (nog) beter op de vraag van inwoners en maatschappelijke partners aan te laten sluiten.

2.3 Indicatoren in de Programmabegroting 2026
In de zienswijzen op de Programmabegroting 2025 hebben veel gemeenten aangegeven behoefte te hebben aan indicatoren. Met deze indicatoren is het mogelijk om de inzet van de GGD (meer) inzichtelijk te maken en om te plannen, monitoren en evalueren. In de Uitgangspuntennota 2026 staat dat de GGD NOG aan de slag gaat met deze wens door een set input- en output-indicatoren of kengetallen aan de Producten- en Dienstencatalogus toe te voegen. Het doel is dat er in de Programmabegroting 2026 ook indicatoren komen als basis voor het gesprek over de realisering van de speerpunten.

- Het voorstel aan de raad is om deze ontwikkeling extra te bekrachtigen door deze nogmaals te onderschrijven en aan te geven dat we de ontwikkeling nauwgezet volgen.

2.4 Oproep tot nog meer samenwerking tussen de verschillende GGD regio's
De GGD NOG zoekt steeds meer de samenwerking met andere GGD regio's, onder andere via het Servicecentrum en voor forensische geneeskunde.

- Het voorstel aan de raad is om de GGD NOG te verzoeken om ook voor andere

producten en diensten nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met andere GGD regio's, te denken valt aan datagericht werken en ook het verkennen van de mogelijkheden van toepassing van Artificial Intelligence (AI) binnen de Publieke Gezondheid.

2.5 Verzoek om geen gemeenschappelijke adviescommissie in te stellen

- Tot nu toe is het in de gemeente Berkelland gebruikelijk geweest bij belangrijke besluiten over de GGD, de GGD zelf uit te nodigen om een toelichting te geven in een commissievergadering of raadsinformatiebijeenkomst. Op die manier worden alle raadsleden gelijk geïnformeerd en is er ruimte voor het stellen van vragen. Het gaat bij de adviescommissie om één afgevaardigde per raad en een plaatsvervanger. Hierdoor heeft niet iedereen in de raad dezelfde informatiepositie. Dat zien wij als een belangrijk nadeel. Dit uitgangspunt is in lijn met het standpunt van de raad ten aanzien van het niet deelnemen aan de adviescommissie van de gemeenschappelijke regeling VNOG.

Kanttekeningen en risico's

- **Zienswijzen zijn niet bindend**

Het indienen van een zienswijze geeft invulling aan de kaderstellende rol van een raad en is een manier om invloed uit te oefenen op de GGD NOG. Zienswijzen zijn echter niet bindend. De ervaring leert dat het indienen van een zienswijze vanuit één raad relatief weinig invloed heeft in een gemeenschappelijke regeling met tweeëntwintig gemeenten. Het is daarom van belang om draagvlak te zoeken bij andere gemeenten voor een vergelijkbare zienswijze. Mede op initiatief van de gemeente Oude IJsselstreek is er afstemming geweest met gemeenten in de regio Achterhoek en ook met de andere subregio's (de subregio Noord-Veluwe en de subregio Midden IJssel en Oost Veluwe) Op een aantal punten is er bij zowel de Achterhoekse als de gemeenten uit de andere subregio's draagvlak om een vergelijkbare zienswijze in te dienen.

Financiën

In de Uitgangspuntennota staan de globale financiële kaders voor de Programmabegroting 2026 uitgewerkt. De daadwerkelijke financiële uitwerking volgt in de concept Programmabegroting voor 2026. Op basis van de actuele informatie van het CPB (Centraal Planbureau) stelt de GGD NOG voor om indexering van de totale inwonersbijdrage voor 2026 vast te stellen op 4,57%. De berekening van dit indexpercentage is volgens de door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 21 november 2019 vastgestelde indexeringssystematiek. In de tabel hieronder staan de kosten van de inwonersbijdrage van de gemeente Berkelland van zowel de definitieve Programmabegroting 2025 als de Uitgangspuntennota 2026 in één overzicht. In 2026 is er sprake van een stijging van de totale inwonersbijdrage van €44.831,- ten opzichte van 2025. Doordat het programma GGD NOG Robuust in 2025 afloopt is er vanaf 2026 geen incidentele bijdrage van €14.050,- meer nodig voor dit programma ter versterking van de GGD NOG.

Overzicht inwonersbijdrage GGD NOG

Jaar	Inwoners	Publieke gezondheid	Jeugdgezondheid	Totale inwonersbijdrage	Incidentele bijdragen GGD NOG Robuust	Totaal
2026 Uitgangspuntennota	43.904	€ 488.977	€ 540.211	€ 1.029.188	€ 0,-	€1.029.188
2025 Definitieve Programmabegroting	43.928	€ 467.678	€ 516.679	€ 984.357	€ 14.050	€ 998.407

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing

Initiatief, participatie en rol gemeente
Het betreft de uitvoering van de Wet publieke gezondheid en de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Planning en evaluatie
Niet van toepassing.

Alternatieven
Instemmen met de uitgangspuntennota 2026, zonder het indienen van de zienswijze. Hierdoor wordt er geen aandacht gevraagd voor de benoemde punten in de zienswijze.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 4 maart 2025

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 januari 2025

b e s l u i t:

1. Kennis nemen van de Uitgangspuntennota 2026 van de GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD NOG)
2. Indienen van een zienswijze op de Uitgangspuntennota 2026 van de GGD

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 4 maart 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Uitgangspuntennota 2026 GGD NOG

N.v.t.